

مدیران مالی قدرتمند؛ پیشران اقدام اقلیمی

زهرا نوری ✍

بررسی دقیق ریسک اقلیمی سوق می‌دهد. نتیجه این است که شرکتها به‌طور روزافزون، شرایط اقلیمی و پایداری را زیر نظارت مدیر عامل قرار خواهند داد تا ریسک اقلیمی را در مسیر اصلی ریسک کسب‌وکار قرار دهد.

در آخرین نشست در گروه مشورتی حسابداران حرفه‌ای شاغل در کسب‌وکار فدراسیون بین‌المللی حسابداران^۴، با موسسه کی‌پی‌ام‌جی (KPMG) درباره نقش حسابداران و رهبران مالی در ارائه تغییرات اقلیمی بحث شد (به‌گزارش ایفک درباره توانمندسازی سازمانهای هدفمند^۵ مراجعه کنید). چالش اصلی بازارهای سرمایه

در رویارویی کسب‌وکارها با تغییرات اقلیمی، جای بحثی وجود ندارد. گذار به اقتصادهای کم‌کربن^۱، با سیاست‌گذاران، نهادهای نظارتی، سرمایه‌گذاران نهادی و مدیران دارایی در حال انجام است، که به سرعت متعهد می‌شوند تا سال ۲۰۵۰ آلاینده‌های را به صفر خالص برسانند.

بانک استاندارد چارترد (Standard Chartered)، متعهد شده است که آلاینده‌های کربن را از فعالیتهای خود تا سال ۲۰۳۰ و از امور مالی تا سال ۲۰۵۰ به صفر خالص^۲ برساند. این بانک پیش از این به‌عنوان بخشی از الزام مالی انتقال^۳، همکاری نزدیک با شرکتها را آغاز کرد تا به آنها کمک کند که آلاینده‌های تولیدی شرکتشان را کاهش دهند و به اهداف صفر خالص در شرکت خود دست پیدا کنند.

هر سازمانی باید در جهت دستیابی به صفر خالص حرکت کند. برای کسب این هدف، مدیران عامل باید مدیران مالی سازمان را تقویت کنند تا اطمینان پیدا کنند که سازمان و سرمایه‌گذارانش، اطلاعات مورد نیاز به‌منظور ارائه یک مدل کسب‌وکار را دارا هستند و این مدل در نهایت با اقتصاد صفر خالص همساز است. جریان اصلی اقلیم، به‌عنوان یک ریسک نظام‌مند با پیامدهای مالی احتمالی بزرگ، سرمایه‌گذاران را به

سازمان و تولید آلاینده‌ها از گازهای گلخانه‌ای مرتبط با مدل کسب‌وکار، اندازه‌گیری می‌شود. چالش بزرگ برای شرکتها و سرمایه‌گذاران، درک آلاینده‌های خالص ناشی از مدل کسب‌وکار، از جمله در سراسر زنجیره ارزش آن است (یعنی فراتر از: دامنه ۱ آلاینده‌های مستقیم، و دامنه ۲ آلاینده‌های غیرمستقیم الکتریکی)^۸.

گردآوری داده‌های قوی از دامنه ۳ یا دیگر آلاینده‌های غیرمستقیم، چالش برانگیز است اما برای بسیاری از سازمانها اهمیت پیدا می‌کند. داده‌های دامنه ۳ با آلاینده‌های موجود در زنجیره تامین آنها و نحوه استفاده مشتریان از محصولات شرکت مرتبط است، که نشان‌دهنده ریسکها و فرصتهای درخور توجه برای اعتبار شرکت و مجوز فعالیت آن است. در نتیجه، تعداد بیشتری از شرکت‌های بزرگ از نزدیک با مشتریان و تامین‌کنندگان همکاری می‌کنند، تا به‌آنها در رسیدگی به آلاینده‌ها در بخش مصرف و بخش عرضه زنجیره ارزش کمک کنند.

تعیین شاخصهای اصلی عملکرد^۹ که موجب بهبود عملکرد می‌شود و پیوند آنها با مشوقها^{۱۰} نیز بسیار با اهمیت است. به عنوان نمونه، یک شرکت هواپیمایی احتمال دارد که آلاینده‌های خود را به‌ازای هر کیلومتر که مسافر طی می‌کند، کاهش دهد اما احتمال دارد که در کل، آلاینده‌ها به دلیل افزایش تعداد مسافران افزایش یابند. مدیران مالی باید مطمئن شوند که برنامه‌هایی برای مدیریت گازهای گلخانه‌ای دارند، تا بتوانند پروژه‌های کاهش کربن را اولویت‌بندی و برای آنها اندازه تعیین کنند و همچنین، ارقامی برای صرفه‌جویی در هزینه، صرفه‌جویی در کربن و هزینه‌های پیاده‌سازی در نظر بگیرند.

اطلاعات اقلیمی را با راهبرد و مدیریت ریسک یکپارچه‌سازی کنید

درک و گنجاندن فرصتها و ریسکهای تغییر اقلیم در راهبرد و تحلیل ریسک، مبنایی برای تصمیم‌گیری است که منجر به کربن‌زدایی می‌شود.

درک جامعی از ارزیابیهای ریسک تغییر اقلیم و مدل‌سازی سناریوها، از تحلیل قوی فرصتها و ریسکها در رابطه با

این است که شرکتها و سرمایه‌گذاران آنها به‌طور معمول، دیدگاه قوی در مورد اثر تغییر اقلیم برای درک این‌که چگونه بر انعطاف‌پذیری کسب‌وکار و خلق ارزش بلندمدت تاثیر می‌گذارد، ندارند.

در حال حاضر، فرصتها و ریسکهای آب‌وهوا، به‌طور کامل در ارزیابیها در نظر گرفته نمی‌شوند؛ زیرا شرکتها، اغلب آثار واقعی و احتمالی تغییرهای اقلیمی را به‌میزان کافی در گزارشهای مالی خود بازتاب نمی‌دهند. با توجه به پیامدهای احتمالی درخور توجه تغییرات اقلیمی بر جریانهای نقدی آتی، ارزش‌گذاریهای شرکت در جهان با دمای ۲ درجه سانتی‌گراد یا کمتر از آن، بسیار متفاوت خواهد بود.

با توجه به این‌که تغییر اقلیم، یک نگرانی مهم در زمینه امور مالی و تهدیدی برای خلق ارزش در بلندمدت است، مدیران مالی باید اطلاعات و دیدگاه‌های کاربردی در مورد فرصتها، ریسکها و آثار مالی احتمالی ارائه دهند. شرکتها با دیدگاه و درک درست فرصتها و ریسکهای تغییر اقلیم، می‌توانند به سمت کربن‌زدایی^۶ حرکت و حکایت خود را برای سرمایه‌گذاران بازگو کنند.

برای مدیران ارشد مالی، چهار حوزه مهم برای نظارت بر واکنش به تغییرهای اقلیمی در سازمان وجود دارد:

آلاینده‌های شرکت خود را بشناسید

آلاینده‌ها، حاصل مدل کسب‌وکار مربوط به محصولات، خدمات و داراییهای ثابت هستند. کاهش خالص آلاینده‌ها و نیز تراکم کربن، معیاری برای اقدام هدفمند در جهت کربن‌زدایی است. مفروضه‌های مربوط به آلاینده‌ها بر برآوردهای حسابداری و ارزش داراییها تاثیر می‌گذارد. مدیران ارشد مالی باید داده‌های مربوط به آلاینده‌ها را در برنامه‌ریزی، تحلیل مالی و درگزارشدهی مالی، تبدیل به پول کنند (به‌مقاله ضریب کربن: حسابداری برای صفر خالص^۷ مراجعه کنید).

تعیین ردپای انکاپذیر از کربن تولیدی، برای سازمان یا محصول، می‌تواند کاری پیچیده اما بسیار با اهمیت باشد. از طریق تعیین ردپای تولید کربن (یا موجودی آلاینده‌های ناشی از گازهای گلخانه‌ای) مصرف انرژی ناشی از فعالیتهای

و بلندمدت کمک می‌کند و اطلاعات مالی مربوط به سود و ارزشگذاری را بهبود می‌بخشد.

گزینه‌های کربن‌زدایی خود را درک کنید

کربن‌زدایی، کسب‌وکاری است که مستلزم دانش مالی در زمینه اقلیم و روشهای جدید انجام کسب‌وکار است.

کسب‌وکار با راهبرد و برنامه کربن‌زدایی می‌تواند به فرصتها و چالشهای پیرامون رویکردهای مختلف برای دستیابی به کاهش آلودگی به صفر خالص پاسخ دهد و با آن همساز شود.

از نظر مدل‌های کسب‌وکار، آشنایی با گزینه‌های مختلف برای کاهش و حذف دائمی کربن و هزینه‌ها و مزایای مرتبط با آنها، اهمیت دارد. سرمایه‌گذاری در راهکارها برای اقتصادهای کم‌کربن و جدید، اغلب می‌تواند از نظر اقتصادی دوام‌ناپذیر به‌نظر برسد؛ زیرا هزینه‌های سرمایه اولیه بالاست. بنابراین، اندازه‌گیری بازده اقتصادی و سایر مزایای بالقوه در یک دوره طولانی‌تر با اهمیت می‌شود. سرمایه‌گذاری در بخش تحقیق و توسعه و نوآوری، می‌تواند در جهت توانمندسازی بیشتر منابع و بهره‌وری انرژی، جابجایی به مدل‌های کسب‌وکار چرخشی^{۱۱}، پرهیز از استفاده یا تولید مواد اولیه بکر (برای مثال، استفاده از مواد اولیه زیستی مانند تولید چرم از مواد میسلیوم^{۱۲}) و تنوع بخشیدن به دیگر اشکال انرژی باشد.

کربن‌زدایی از مخارج سرمایه‌ای آینده به بودجه نیاز دارد. تامین مالی در راستای تغییر اقلیم، کلیدی برای گشایش در تدارک و بسیج منابع و تصمیم برای تامین مالی سرمایه‌گذاریهای کم‌کربن و محصولات همانند ناوگان الکتریکی یا تولید انرژیهای تجدیدپذیر است. بسیج سرمایه یا تامین مالی بدهی، به‌طور معمول برای حمایت از فناوریها و فرایندهای جدید به‌منظور تغییر مدل‌های کسب‌وکار و زنجیره‌های تامین، حائز اهمیت است. در سالهای اخیر، گزینه‌های تامین مالی سبز از طریق اوراق قرضه سبز مانند اوراق قرضه و صکوک، به‌میزان درخور توجهی افزایش یافته است، که در بانک استاندارد چارترد از آنها استفاده می‌شود. برای نمونه، وام‌های مرتبط با پایداری که بانک ویرجین مانی (Virgin Money) در اروپا راه‌اندازی کرده است. شرکتها

مسیرهای مختلف گذار حمایت می‌کند. تحلیل سناریوها، عنصری بسیار مهم در پل‌زدن میان مدیریت ریسک و راهبرد است و دیدگاه‌های سودمندی در مورد نحوه انعطاف‌پذیری راهبردها و مدل‌های کسب‌وکار برای ریسک‌های فیزیکی و تغییر اقلیم در حال گذار ارائه می‌دهد.

ارزیابیهای ریسک به میزان سنجی آثار اقلیمی و اثر مالی احتمالی آنها در رابطه با درآمدها، مخارج، داراییها و بدهیها زیر سناریوهای مختلف تغییر اقلیم کمک می‌کند. ظرفیت نسبی مدل کسب‌وکار در سناریوهای مختلف با میزان تاثیر رویدادهای اقلیمی و افزایش هزینه‌های کربن بر جریانهای نقدی مورد انتظار و ارزیابی داراییها آشکار می‌شود.

اطلاعات راجع به ریسک‌های تغییر اقلیم باید به‌نوبه خود، در فرایندهای تصمیم‌گیری راهبردی همانند سرمایه‌گذاری گنجانده شود. داراییهای عینی موجود همانند ساختمانها، ماشین‌آلات و تجهیزات و وسایل نقلیه، ذخایری از آلوده‌ها برای آینده هستند که تا پایان استفاده از آنها تداوم خواهند داشت. فرصت و ریسک تغییر اقلیم احتمال دارد که پیامدهای مهمی را برای تصمیم‌های سرمایه‌گذاری سرمایه‌ای به‌دنبال داشته باشد. کاهش ارزش داراییها و هزینه‌های جایگزینی داراییهای مختلف موجود و ارزش‌گذاری داراییهای جدید، بخش اساسی برای دستیابی به صفر خالص خواهد بود. کمی‌سازی ریسک‌ها و رویدادهای مربوط به تغییر اقلیم به برنامه‌ریزی میان‌مدت

مدیران مالی باید
اطلاعات و دیدگاه‌های کاربردی
در مورد فرصتها
ریسک‌ها و آثار مالی احتمالی
ارائه دهند

شرکتها به طور معمول موضوعهای بااهمیت در ارتباط با تغییر اقلیم را در گزارشدهی مالی در چارچوب استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی موجود، لحاظ نمی‌کنند. از آنجایی که ریسک‌گذار با وجود مالیاتها و مقررات جدید و تغییر رفتار مصرف‌کننده تشدید می‌شود، تغییرات اقلیمی شاید اثر مهمی بر موقعیت و عملکرد مالی و به‌ویژه بر بخشهای صنعتی با آلاینده‌گی بالا داشته باشد. مدیر مالی فردی است که شرح می‌دهد چگونه راهبرد و مدیریت ریسک در مورد تغییرات اقلیمی، با برآوردها و قضاوتهای حسابداری مورد استفاده در تهیه گزارشها و صورتهای مالی، ارتباط دارد.

برای اینکه مسئله تغییر اقلیم فراتر از یک تکلیف بازاریابی باشد و به‌سمتی پیش رود که اطلاعاتی را ارائه دهد که هیئت مدیره و سرمایه‌گذاران برای توانمندسازی اقتصادها در راستای کربن‌زدایی به آن نیاز دارند، مدیران مالی باید بخشی از این معادله باشند و توسط مدیران عامل خود توانمند شوند.

پانوشتها:

- 1- Low-carbon
- 2- Net - Zero
- 3- Transition Finance Imperative
- 4- Professional Accountants in Business Advisory Group (PABAG)
- 5- Enabling Purpose Driven Organizations
- 6- Decarbonization
- 7- Carbon Quotient: Accounting for Net Zero
- ۸- آلاینده‌های گازهای گلخانه‌ای در ابزار حسابداری بین‌المللی که به‌طور گسترده استفاده می‌شود، به سه گروه یا «دامنه» گروه‌بندی می‌شوند: دامنه ۱، آلاینده‌های مستقیم ناشی از منابع خودی یا زیرکنترل را دربر می‌گیرد؛ دامنه ۲، آلاینده‌های غیرمستقیم ناشی از تولید برق، بخار، گرمایش و سرمایش مصرف‌شده به‌وسیله شرکت گزارشگر را پوشش می‌دهد؛ و دامنه ۳، شامل تمام دیگر آلاینده‌های غیرمستقیم است که در زنجیره ارزش شرکت رخ می‌دهد.
- 9- Key Performance Indicators (KPIs)
- 10- Incentives
- 11- Circular Business
- 12- Mycelium

کربن‌زدایی
کسب‌وکاری است که
مستلزم دانش مالی
در زمینه اقلیم و
روشهای جدید
انجام کسب‌وکار است

برای دسترسی به منابع مالی به یک طرح‌گذار اتکالپذیر نیاز دارند.

حکایت را تعریف کن

اطلاع‌رسانی در زمینه نحوه ارتباط به‌منظور سازگاری شرکت در راستای رسیدن به اقتصاد با کربن صفر خالص، بخشی از گفتگوی مدیر مالی با هیئت‌مدیره، سرمایه‌گذاران و دیگر ذینفعان اصلی خواهد بود. این گفتگو دربرگیرنده امکان توضیح ریسکها و فرصتهای کسب‌وکار به‌واسطه موضوعها و دیدگاههای مربوط به آلاینده‌ها، اهداف، و شاخصهای مهم عملکرد مورد استفاده در روند پیشرفت است، که در آن سرمایه‌گذاری به‌منظور حمایت از گذار مدل کسب‌وکار و اثر مالی تغییرات اقلیمی، در اولویت قرار می‌گیرد.

هنگامی که صحبت از اثر مالی می‌شود، مفروضها و برآوردهای مورد استفاده در برنامه‌ریزی و تخصیص سرمایه، باید با مفروضهای مورد استفاده در گزارشگری مالی، همساز باشند. اطلاعات کیفی در مورد فرصتها و ریسکهای تغییر اقلیم باید به قضاوتهای حسابداری در زمینه ارزش‌گذاری داراییها و عمر مفید، انتقال یابد. سرمایه‌گذاران در نهایت باید بدانند که به‌چه نحوی مسائل مربوط به تغییر اقلیم با پیش‌بینیهای آنها در مورد جریانهای نقدی و ریسک ارتباط دارد.

در حال حاضر برای ارزش‌گذاری، چالش وجود دارد؛ زیرا